

JÁN ZBOJEK

Zdravý sedliacky rozum

Zdravý sedliacky rozum

Ján Zbojek

Zdravý sedliacky rozum

PACO - FIN

Ján Zbojek

Zdravý sedliacky rozum

Text: Ján Zbojek 2015

Grafická úprava: Filip Zbojek 2015

Obálka: Veronika Koniarová

Vydavateľstvo: Paco – Fin 2015

ISBN: 978-80-812-9039-8

Úvod

Človek sa rodí do tohto sveta čistý a plný ideálov. Potom sa však jeho výchovy chopia rodičia, škola, cirkev a spoločnosť. Postupne sa začína prispôbovať ostatným, preberá ich pohľad na svet a jeho fungovanie. Zoznamuje sa so zaužívanými tradíciami, zvykmi, svetonázorom, etikou, morálkou a spoločenským názorom na dianie, udalosti a všetky veci okolo seba. Preto sa nečudujeme, že veľa ľudí si neuvedomuje, kto sú a čo chcú od života.

Väčšina z nich nemá jasno v tom, odkiaľ prichádzajú, prečo sú tu a kde idú, keď odtiaľto odchádzajú. Sú obklopení tajomstvami, ktorým nerozumejú a zmietaní silami, nad ktorými nemajú nadvládu. Nepoznajú prírodné zákony sveta a tak si vytvárajú vlastné zákony podľa svojej potreby. Neznalosť zákonov neospravedlňuje. Porušovanie prírodných zákonov spôsobuje choroby, havárie, zranenia, chudobu a sklamanie. Okolo nich sa rozprestiera pocit nemožnosti, obáv a strachu. Človek prechádza životom bez toho, aby spoznal svoju skutočnú podstatu.

V tejto knihe je predstavený ucelený systémový pohľad na stvorenie, podstatu a fungovanie sveta, života a človeka. K tomu, aby sme lepšie chápali systém života v celku, použijeme osvedčený zdravý sedliacky rozum a jeho praktickú aplikáciu – systémové nazeranie. Spoznanie, porozumenie a zvládnutie systémového nazerania je

príležitosť upratať si vo svojom vnútri a pochopiť, ako funguje život a jeho prejavy.

V prvej časti knihy sa zameriame na poznávanie sveta okolo nás. Predstavíme si zdravý sedliacky rozum, zákony stvorenia, riadenia a fungovania sveta.

V druhej časti si ukážeme podstatu človeka a jeho úlohu vo vesmíre. Pochopenie duševného rozmeru človeka umožní spoznať zmysel a poslanie, pre ktoré bol človek stvorený. Predstavíme si základné princípy tvorby akejkoľvek skutočnosti a systémové nazeranie na tvorbu.

V tretej časti sú rozpracované princípy systémového nazerania, ktoré slúžia na to, aby ste začali slobodne tvoriť vlastný svet. Dozviete sa ako si plánovať vlastný život podľa svojich predstáv.

V štvrtej časti sú praktické ukážky, rady a skúsenosti na využitie systémového nazerania v hlavných oblastiach života: osobný rozvoj, zdravie, rodina, priatelia, práca, čas a peniaze.

Zdravý sedliacky rozum je zaručený spôsob ako dosiahnuť plnohodnotný a spokojný život, ktorý je prístupný každému, kto sa o to aspoň pokúsi.

Systémové nazeranie je návod na optimálne správanie človeka v bežných životných situáciách.

Predslov (ako pracovať s touto knihou)

Táto kniha nie je určená pre čitateľa, ktorý si chce skrátiť voľnú chvíľu na dovolenke alebo pri cestovaní vo vlaku. Nedá sa prečítať za pár hodín ako nejaký romantický príbeh, napínavá detektívka alebo dobrodružný román. Na dôkladné preštudovanie a pochopenie obsahu knihy budete potrebovať pravdepodobne niekoľko mesiacov.

Kniha je rozdelená na kapitoly, ktoré sa skladajú zo samostatných častí. Odporúčam, aby ste knihu čítali po jednotlivých častiach alebo odsekoch, ktoré vám zaberú desať až pätnásť minút. Minimálne rovnaký čas potom venujte premýšľaniu o tom, čo ste si prečítali. Po každej časti sa zamyslite nad jej obsahom a pokúste sa to porovnať s vašim súčasným, prípadne spoločenským názorom. Na konci každej kapitoly sú zrnká múdrosti, kde sú vybrané najdôležitejšie myšlienky na lepšie zapamätanie.

Ak v texte narazíte na nejaký pojem, ktorému nerozumiete, vyhládajte si ho v glosári alebo v slovníku cudzích slov. Na konci knihy je základný výkladový slovník – glosár. Sú v ňom vysvetlené najdôležitejšie pojmy systémového nazerania. Ich poznanie je dôležité pre pochopenie vzájomných súvislostí medzi človekom, prírodou a spoločnosťou, ale aj pre lepšie pochopenie vzniku a fungovania sveta a života.

Prosím, aby ste si najskôr dôkladne prečítali celý pojem a samostatne popremýšľali nad jeho významom. Nerobte si starosti, ak nie ste

momentálne stotožnení s niektorými vysvetleniami v glosári. Je to dané vašou doterajšou výchovou, vzdelaním a svetonázorom. Až potom, ako sa oboznámite s významom jednotlivých pojmov, sa môžete pustiť do ďalšieho čítania knihy.

Tým, že slovám prisudzujeme rôzne významy, dochádza často ku skreslenému vnímaniu ich podstaty. Preto je dôležité, aby sme dali jednotlivým pojmom jednoznačný a nezameniteľný význam.

Všeobecne platí, že keď človek pri čítaní textu narazí na neznámy pojem, tak po chvíli prestane čítať. Je z toho zmätený a aj keď sa ku knihe po čase vráti, opäť ju s nechutťou odloží. Tento zmätok prichádza vždy po slove alebo slovnom spojení, ktorému človek nerozumie. Určite ste už zažili stav, keď ste prišli na koniec strany a nevedeli ste, o čom ste čítali. Ďalší text vám už nedával zmysel a tak ste sa jednoduchoablokovali. Narážanie na nepochopené výrazy vás dokonale odradilo od ďalšieho čítania a štúdia.

Po prečítaní celej knihy sa ešte raz vráťte k jednotlivým kapitolám a pokúste sa o konfrontáciu s prevládajúcim väčšinovým názorom. V poslednej kapitole sú uvedené moje praktické skúsenosti z hlavných oblastí života. Porozmýšľajte nad možnosťou využitia hlavných myšlienok a záverov do vašej praxe. Verím, že ich s úspechom použijete na skvalitnenie vášho osobného, rodinného a spoločenského života. Vedomosti, ktoré sa nedajú použiť v praktickom živote nemajú pre vás žiadnu cenu.

Chcem sa poďakovať môjmu synovi Filipovi za obetavú prácu pri grafickej úprave a metodической pomoci. Vďaka jeho citlivému vnímaniu a pozornosti som po spoločných debatách postupne urobil veľa pozitívnych zmien v texte, aby vznikla táto konečná verzia knihy.

Prvá časť – Poznávanie sveta

1. Zdravý sedliacky rozum

Narodili sme sa do tohto sveta, aby sme v ňom mohli slobodne žiť a tvoriť. Náš svet je riadený prírodnými zákonmi, ktoré zabezpečujú jeho fungovanie. Na to, aby sme našli plnohodnotné uplatnenie, mali by sme poznať a dodržiavať tieto zákony. Väčšina ľudí nepozná seba a ani to, ako funguje svet, v ktorom žijeme. Táto nevedomosť je hlavnou príčinou toho, že je na svete toľko nespokojnosti, násilia a existenčných problémov.

Niektorí jedinci dosahujú dočasné útržky šťastia, žiaľ často na úkor druhých. V našom svete všeobecne panuje názor na nedostatok všetkého potrebného pre spokojný život. To znamená, že aby sa mohli mať niektorí lepšie, musia sa mať ostatní horšie. Tento nesprávny názor iba polarizuje spoločnosť. Je odrazom nepochopenia podstaty človeka a jeho skutočných schopností. Nie je to pravda, lebo tento svet je postavený na hojnosti pre všetkých.

Ľudia od nepamäti hľadajú zmysel svojho života. Je to odveká túžba ľudstva po niečom, čo ho naplňuje šťastím a spokojnosťou. V tomto procese hľadania narážajú ľudia často na prekážky, stretávajú sa s rôznymi nástrahami. Takíto hľadači šťastia mnohokrát na svojej ceste zabúdlia alebo naletia rôznym podvodníkom.

Každý obchod je postavený na tom, že kde je dopyt (hľadači šťastia), tam je aj ponuka (duchovní vodcovia). Preto máme na svete množstvo duchovných guru, ktorí ponúkajú zaručené spôsoby na lepší a spokojnejší život. Naivní hľadači šťastia sa zapájajú do rôznych duchovných organizácií, združení, siekt a spolkov. Po určitom čase zistia, že nenašli to, čo hľadajú a sú sklamaní. Nenašli ten správny smer svojho života a tak to postupne skúšajú inde. Jediní, kto z toho profituje, sú vedúci predstavitelia týchto organizácií a združení. Životná cesta je stále pre mnohých ľudí plná tajomstiev, protikladov, nepochopení, nástrah a prekvapení.

Človek má duchovnú podstatu, ale žije v materiálnom svete. Východiskom tohto hľadania je pochopenie a nastolenie rovnováhy medzi duchovnou a hmotnou stránkou života ľudí. Hádam najviac sa k tomuto pochopeniu priblížil jednoduchý človek, sedliak.

Sedliacky rozum

Tento termín je starý ako ľudstvo samo a predstavuje jednoduchý, ale prirodzený systémový pohľad na svet a jeho prejavy. Sú v ňom premietnuté všetky skúsenosti a užitočné vedomosti ľudstva nadobudnuté počas jeho existencie. Ponúkajú sa nám aj v podobe zvykov, prísloví a porekadiel, rozprávok, tradícií a kultúry.

Pod pojmom sedliak si väčšinou predstavujeme jednoduchého človeka, roľníka či poľnohospodára. Sedliaci sa odjakživa starajú, aby sme mali čo jesť. Poľnohospodárstvo je asi najstaršie remeslo, ktorého výsledky zabezpečujú prežitie ľudstva. My si pod pojmom sedliacky rozum budeme predstavovať systémovo mysliaceho človeka, žijúceho v súlade s prírodou a zákonmi stvorenia sveta.

Človek sa od svojho vzniku ocitá v prirodzenom prostredí, ktorému sa musel prispôbiť. Príroda je neoddeliteľnou súčasťou sveta, ktorý je riadený prísnyimi, ale spravodlivými zákonmi a pravidlami. Človek bol podrobený počas svojej existencie mnohým skúškam a nástrahám. Tie ho obrúsili a zocelili do takej miery, aby mohol plnohodnotne existovať.

Zdravý sedliacky rozum bez väčších zmien umožnil ľudstvu prežiť niekoľko tisíc rokov a dokázal tak svoje opodstatnenie. Nepodľahol žiadnym filozofickým smerom, ani módnym trendom.

Podstatu sedliackeho rozumu tvorí dodržiavanie Poriadku, prírodných zákonov, princípov tvorby, desatora a trojjednosti. Pre jeho univerzálnu pôsobnosť sa naň môžeme kedykoľvek spoľahnúť. Správny sedliak si všetko najskôr dôkladne premyslí, potom sa poradí s ostatnými, aby im náhodou neublížil.

Nenaletí ihneď na najnovšie výsledky vedeckých štúdií, ani na najmodernejšie spôsoby výsadby a formy ochrany pred škodcami. Až keď má dostatok odborných vedomostí, informácií a praxou overených skúseností, púšťa sa do práce, pretože vie, že opatrnosti nie je nikdy dost.

Tisíce rokov nadobúdalo ľudstvo potrebné vedomosti a zbieralo skúsenosti na dôstojné prežitie. Nadobudnutá múdrosť ho naučila, že ak chce prežiť, musí sa prispôbiť prírodným živlom, zákonom a naučiť sa žiť v súlade s nimi. Tieto vedomosti a skúsenosti sú spoľahlivo zakomponované v zdravom sedliackom rozume.

Sedliak v našom ponímaní reprezentuje priameho, zodpovedného a poctivého človeka, ktorý hľadá optimálne riešenia v každej životnej

situácii. Riadi sa vlastnými pocitmi, intuíciou, nadobudnutými vedomosťami svojich predkov, osobnými skúsenosťami. Vyznačuje sa praktickým a účelovým správaním. Pozná a dodržiava prírodné zákony, pravidilá života a jeho prejavu. Nesnaží sa profitovať na úkor druhých ľudí. Každý sedliak vie, že ak nezaseje a neobrobí, tak ani nezožne úrodu. V jeho jazyku to znamená, že: *„Bez práce nie sú koláče.“*

Vývoj sveta ide nezadržateľne dopredu. Prejavuje sa hlavne v technickom rozvoji, ktorý zasiahol do rozvoja remesiel a od základu zmenil životný štýl väčšine ľudstva. Spôsobil aj to, že si človek začal prispôbovať svet sám sebe, často bez ohľadu na prírodu. Človek sa postupom času postavil do najvyššej hierarchie a do pozície pána všetkého tvorstva. Neuvážené drancovanie prírody spôsobuje veľké škody a často aj ekologické katastrofy celých oblastí.

Technický rozvoj zasiahol tiež do poľnohospodárstva a života sedliačkov. Samotná podstata ich práce sa však nezmenila - zasiať, obrobiť a zožať úrodu. Aj napriek tomu, že používajú mechanizáciu a najnovšie technológie, stále sú závislí na prírode a jej zákonoch. Sedliaci sú posledná skupina ľudí, ktorí sa ešte snažia žiť v súlade s prírodou a ktorí ako tak dodržiavajú jej nepísané pravidlá hry. Nespoliehajú na náhodu, nepokúšajú šťastie, zbytočne neriskujú, neveria na zázraky, nepokúšajú osud, nepoužívajú skratky a lacné náhrady. Vedia, že len tvrdou prácou, poctivosťou, zodpovednosťou, usilovnosťou a vytrvalosťou dosiahnu všetko, čo potrebujú pre spokojný život.

Pri svojej každodennej tvorbe používajú generáciami vybrúsený rozum, inteligenciu a cit. Najskôr si všetko dôkladne premyslia a až potom sa púšťajú do práce. Používajú zdravý sedliacky rozum, ktorý ich doteraz nikdy nesklamal. Spoľahlivo platil pred tisícami rokov a platí aj teraz. Prirodzene sa riadia príslovím: *„Dvakrát merať, raz rezať.“*

Sedliacký rozum vychádza z trojjednosti a prírodných zákonov stvorenia sveta. V živote ľudí sa prejavuje trojjednosť dodržiavaním duchovných zákonov, desatora a pravidiel. Ľudstvo sa našťastie väčšinou riadilo zdravým sedliackym rozumom a preto prežilo. História naznačuje, že kto sa spreneveril prírodným zákonom stvorenia, zanikne.

Človek sa zahľadel prevažne do materiálnej sféry a postupne sa začal odtrhávať od duševna. Vzniká nerovnováha a to nás ženie nevedno kam. Prejavom nerovnováhy medzi duševným a hmotným svetom je rast agresivity, vojnových konfliktov, chudoby, civilizačných chorôb a depresí. Dnešný svet akoby zabudol na tisícročiami preverené staré múdrosti a pravdy.

Ľudia neustále skúšajú nové formy a spôsoby života. Hľadáme rôzne skratky a snažíme sa urýchľovať prirodzené procesy vývoja a rastu. Klonovanie živočíchov a genetické pokusy s rastlinami končia žiaľ často neúspešne. Robíme chyby, za ktoré budeme musieť v budúcnosti draho platiť.

Neuvážené zásahy do prírody sa nenápadne prejavujú v celkovom psychickom rozpoložení ľudí. V poslednom čase rastú obavy a strach o budúcnosť ľudstva. To má za následok celkovú nespokojnosť ľudí. Nemali by sme zabúdať na všetko dobré, čo sme doteraz vytvorili. Naopak, mali by sme sa toho držať zubami nechtami a na tom budovať svoju budúcnosť.

Veda a výskum nám každodenne prinášajú nové poznatky a ich rôzne aplikácie. Je toho toľko, že sa v tom začíname postupne strácať. Na akúkoľvek oblasť máme hneď niekoľko vedeckých štúdií, ktoré sú často protichodné. V takomto prostredí presýtenom rôznymi informáciami začíname robiť čoraz častejšie nerozumné rozhodnutia. Žiaľ,

prichádzame na to, až keď je neskoro a potom už len napravujeme chyby. Pri rozhodovaní nám čoraz viac chýba niečo, o čo by sme sa mohli kedykoľvek oprieť. Preto by sme sa v bežnom živote a tvorivej práci mali vrátiť k zdravému sedliackemu rozumu.

Príklad:

Rozvoj vedy v chémii spôsobil, že po druhej svetovej vojne sa začali vyvíjať nové druhy umelého hnojiva. Chemický priemysel pomohol niekoľkonásobne zvýšiť výnosy poľnohospodárskych plodín. Umelé hnojivá sa začali používať masovo. Po určitom čase sa ukázalo, že tieto plodiny nemajú takú kvalitu ako predtým. Zistilo sa, že niektoré narýchlo vypestované plodiny a z nich vyrobené potraviny zhoršujú zdravotný stav ľudí alebo majú dokonca karcinogénne účinky. Nastala situácia, že ak ste chceli dostať kvalitné potraviny, museli ste ísť na dedinu a kúpiť si výrobky od sedliakov. Preto sa dnes niektorí poľnohospodári snažia opäť vrátiť k prírodným hnojivám, aby sa zvýšila kvalita produktov. Tieto produkty sa označujú ako biopotraviny. Je to len návrat k tradičnému poľnohospodárstvu starých sedliakov.

Zdravý sedliacky rozum ako systémový pohľad na život

Ak chcete pochopiť život, musíte najskôr spoznať seba a všetko čo s tým súvisí. Odkiaľ pochádzame, aké je naše poslanie a kam smerujeme. Zdravý sedliacky rozum nás učí chápať život v celku, ako vznikol a akými princípmi sa riadi.

Svet aj človek vznikol na základe jednotného systému. Človek je systém, rovnako ako aj jeho jednotlivé orgány, srdce, pľúca, trávenie alebo vylučovanie. Ten istý systém je aj v bunke, molekule a atóme. Všetky tieto subsystemy majú spoločného tvorcu a jednotnú organizáciu. Keď sa dokážeme dívať na veci z hľadiska systému, začnú nám byť veci

a súvislosti oveľa jasnejšie a logickejšie. Ak nepochopíme ako vzniká systém a ako je organizovaný, tak vlastne nepochopíme bežný život a ani to, ako fungujú veci, udalosti a všetko to, čo sa deje okolo nás.

Zdravý sedliacky rozum je systémové nazeranie na svet a prináša zásadný obrat v pohľade na život. Život a jeho prejavy vníma ako ucelený systém, ktorý je súčasťou vyššieho systému – Univerza. Všetko existujúce čo nás obklopuje je vytvorené na základe rovnakých princípov tvorby skutočnosti. Pod skutočnosťou si môžete predstaviť čokoľvek: Univerzum, vesmír, človeka, zdravie, rodinu, spoločnosť, firmu, podnikanie, situácie, udalosti, ale aj všetky ostatné veci okolo nás.

Systémové nazeranie na tvorbu nám ukazuje spôsob, ako si vymyslieť akúkoľvek skutočnosť, zhmotniť ju a uviesť do života. Búra staré mýty, tradície a bariéry o tom, že úspech je vopred pripravený len pre vyvolených alebo mocných tohto sveta. Keď pochopíte, že aj vy máte možnosť vytvoriť všetko, čo si dokážete predstaviť, život sa pre vás zrazu stáva lepším, krajším a optimistickejším. Umožní vám realizovať aj najtajnejšie sny a dáva nádej pre lepšiu budúcnosť.

Riadi nás systém alebo náhoda?

Keď sme sa narodili, boli sme divokí, nespútaní a mali tendenciu byť sami sebou. Keď sa nám niečo páčilo, chceli sme si to prirodzene zobrať a keď nám to nedovolili, tak sme začali kričať. Potom sa nás ujali rodičia. Začali nás doslova krotiť a podrobovať si podobne, ako keby sme boli nejaké divoké zvieratá. Trénujú nás a začínajú nám vnucovať svoje pravidlá hry, zvyky a tradície, ktoré sami prebrali od svojich rodičov a spoločnosti. Všade počúvame ako máme žiť, čo je správne a čo nie, čo je vhodné a čo nevhodné, čo je škaredé a čo pekné. Ako deti prirodzene

preberáme názory našich najbližších a začíname s nimi súhlasiť bez toho, aby sme o nich rozmýšľali. Veď tak to bolo od pradávna.

Keď má niekto iný názor, je potrestaný za to, že porušil spoločenské predpísané pravidlá. Naopak, keď splníme to, čo sa nám povie, budeme odmenení. Po určitom čase pochopíme, že je pre nás výhodnejšie stotožniť sa s vopred určenými pravidlami. A tak začíname robiť všetko pre to, aby sme sa zapáčili rodičom, učiteľom, zamestnávateľom a ostatným. Nechávame sa dobrovoľne viesť spoločenským systémom hodnôt a nariadenou morálkou. Toto prvé poznanie si prinášame do života aj v období dospievania. Je smutné, že my sami potom automaticky prenášame tieto naučené pravidlá na druhých.

Mnohí si stále myslia, že o ich životoch rozhoduje náhoda alebo osud, voči ktorému sú bezmocní. Podľa nich nás riadia okolnosti. Táto nemožnosť a beznádej z nás robí čoraz výraznejšiu skupinu nespokojných ľudí. Ľudia často tvrdia, že o všetkom je už dávno vopred rozhodnuté a preto nemá význam robiť niečo nové. Toto tvrdenie im potom zväzuje ruky a otupuje akúkoľvek aktivitu. Tento filozofický smer sa volá fatalizmus.

Môžeme len s ľútosťou skonštatovať, že mnohým ľuďom všeobecne chýba seriózný návod na dosiahnutie svojich túžob a cieľov. Výsledok je potom ten, že za náš neúspech obviňujeme všetkých okolo nás, vrátane spoločnosti, zamestnávateľov, nezodpovedných politikov, rodičov a známych.

Sme presvedčení, že ostatní môžu za to, že sa cítime mizerne. Ak sa niekomu niečo podarí vytvoriť, tak to označíme ako šťastie alebo náhodu. Takéto názory máme väčšinou preto, lebo sme ako ľudstvo prestali rozmýšľať. Preto čoraz častejšie už len napodobňujeme ostatných.

Čo by sa stalo s ľudstvom, keby ľudia začali viac rozmyšľať o prevzatých spoločenských zákonoch a normách, morálke, nezmyselných pravidlách, zaužívaných skostnatených tradíciách a nastavených spoločenských hodnotách? Čo by sa stalo, keby začali premýšľať o vlastnom živote, jeho zmysle, fungovaní a prejavoch? Zmenilo by sa niečo?

Ak ľudia začnú samostatne rozmyšľať, s najväčšou pravdepodobnosťou pochopia systém života a jeho pravidiel. Ak ich budú dodržiavať a začnú sa nimi riadiť, potom sami prídu na to, že o svojom živote a jeho zmysluplnom naplnení rozhodujú sami. Zistia tiež, že existujú princípy tvorby skutočnosti, a že pomocou nich si splnia všetko, po čom zatúžia. Pochopia, že nie náhoda, ale cieľená tvorivá činnosť človeka je rozhodujúca pre jeho spokojnosť a naplnenie šťastím. Spoznajú, že človek sám je tvorcom svojho života.

Sila predstavy

Zdravý sedliacky rozum vychádza z toho, že všetko čo existuje, niekto vytvoril na základe svojej predstavy. Predstavte si seba ako úspešného človeka, kde budete bývať, akého budete mať partnera, ako budete tráviť voľný čas a dovolenky. To všetko si môžete vytvoriť, presne podľa vašej predstavy.

Základné princípy tvorby sú veľmi jednoduché. Väčšina ľudí si myslí, že tvoriť život podľa vlastnej predstavy musí byť strašne zložité. Život nesmie byť zložitý, lebo potom by nebol použiteľný pre všetkých. Keby bol ťažký a zložitý, ľudia by ho nemohli žiť.

Časom aj tak zisťujeme, že tie najväčšie veci sú celkom jednoduché. To len my si komplikujeme svoj pohľad na život a hľadáme v tom niečo výnimočné, náročné alebo nedosiahnuteľné.

Najskôr musíme pochopiť realitu života a až potom si začať v ňom vytvárať svoj vlastný svet. Taký, ktorý sme si slobodne vymysleli a ktorý vychádza z nášho vnútra. V prvom rade by mal uspokojovať naše vlastné potreby a túžby.

Väčšina mladých ľudí túži po samostatnosti, nezávislosti, bohatstve, hojnosti a šťastí. Podarí sa to však len jednému až dvom zo sto. Chceme vám ponúknuť príležitosť, aby ste si svoj život začali vytvárať sami podľa svojej predstavy.

Zároveň vám chceme pripomenúť, aby ste sa už nikdy nespoliehali len na náhody alebo šťastie. To, čo si dokážete predstaviť, viete aj vytvoriť. Vlastnými vedomosťami a schopnosťami sa naučíte vytvárať také okolnosti, aby v nich každý mohol byť tvorcom svojho šťastia.

Rieka života

Chcel by som sa s vami podeliť o jeden z možných pohľadov na život. Je to len také premýšľanie zdravého sedliackeho rozumu o živote, ktoré ho môže urobiť krajším, bohatším a zmyslupnejším.

Život je ako taká obrovská rieka, ktorá pomaly tečie odniekiaľ niekam. Nikto nevie s istotou povedať, kde to všetko smeruje. Na svete je vyše 7 miliárd ľudí. Každý jeden človek stále na niečo myslí, má svoje predstavy a túžby. Je to nepretržitý veľtok myšlienok, ktorý spoločne vytvára globálny myšlienkový svet.

Ľudia sa po narodení ocitnú v tejto myšlienkovej rieke života, po ktorej si bezstarostne plávajú v pomyselnom člene. Všetci okolo pokojne plávajú približne rovnakou rýchlosťou, každý však so svojim vlastným zámerom a cieľom. Pri pohľade zhora to vyzerá ako jedno obrovské mravenisko, kde je jeden nekonečný pohyb všetkého a každého.

Po čase si niektorí jednotlivci zrazu pomyslia: „*Prečo tak pomaly plávame? Musíme to nejako urýchliť!*“ Zoberú veslá, začnú čo najrýchlejšie veslovať a snažia sa ostatných predbehnúť. Vrážajú do druhých a postupne zapríčiňujú rôzne nehody už nielen sebe, ale aj ostatným. Niektorí dokonca otočia čln a začnú veslovať proti prúdu. To zapríčiní, že ešte častejšie a agresívnejšie vrážajú do ostatných ľudí. Takýmto správaním spôsobujú ešte vážnejšie havárie. Prejavuje sa to hlavne rozvratom rodín, zhoršenými vzťahmi, úrazmi a chorobami.

Na veslovanie proti prúdu však musia vynaložiť oveľa viac síl, ako pri pokojnom plynutí. Po určitom čase sa unavia a silný prúd rieky života ich opäť zoberie so sebou. Keď niektorí spoznajú nezmyselnosť takého konania, zväčša už majú ďaleko po päťdesiatke. V tomto veku už pochopili, že na začiatok si stačí zadať konkrétny cieľ a nechať sa prirodzene a pokojne unášať po prúde. Teraz už vedia, že život po nás chce len to, aby sme spoznávali jeho prejavy a dodržiavali jeho zákonitosti a pravidlá.

K spokojnosti človeka potom stačí len vybrať si nejaký cieľ a udržiavať ním vytýčený smer. Je pravda, že miestami potrebujeme korigovať plavbu, keď je to nevyhnutné. Život nám pravidelne pripravuje rôzne prekážky, ale tie sa dajú s kúskom námahy prekonať. Robí to preto, aby sme sa obrúsili a zosilneli. Niekedy sa musíme na chvíľu zastaviť alebo prekážku celkom obísť. Občas musíme prehodnotiť naše smerovanie, prípadne zmeniť svoj cieľ alebo pracovať na náhradnom, keď to vyžaduje situácia. Až nastane vhodná doba, vrátime sa opäť k pôvodnému cieľu.

Keď si nakoniec splníme cieľ, zadáme si ďalší konkrétny cieľ. Opäť sa necháme unášať po prúde a náš pomyselný čln nás vždy spoľahlivo dopraví do cieľa. Takto si vlastne neustále zapríčiňujeme vlastný život.

Sme to práve my a nie okolnosti, ktorí si vytvárame život podľa svojej predstavy.

Nerozumieť životu a nepoznať jeho zákonitosti, to je hádam to najväčšie nešťastie ľudí od pradávna. Ľudia nadobúdajú tie najpotrebnejšie vedomosti a skúsenosti väčšinou, keď už sú v dôchodkovom veku, čiže na sklonku života. Je bežné, že svojou nerozvážnosťou a nevedomosťou počas života narobili množstvo hlúpostí a problémov nielen sebe, ale aj ostatným. Teraz, keď zostarli, dozreli a konečne rozumejú životu, často už nemajú komu odovzdať nadobudnutú múdrosť ako jednať s ľuďmi a vytvárať dobré vzťahy.

Mladí sú zahľadení do nových technológií a nadobúdajú dojem, že tento rýchly svet patrí teraz im. O svojich rodičoch si myslia, že nedú s dobou a vraj už nestíhajú. Smejú sa z toho, že starí ľudia nie sú schopní držať krok s technologickým pokrokom doby. Podceňujú ich nadobudnuté vedomosti, skúsenosť, rozvážnosť a opatrnosť. Je úsmevné, že sa správajú presne tak, ako ich rodičia, keď boli ešte mladí. Múdrosť hovorí: „*Pomaly ďalej zájdeš*.“ Každá nastupujúca generácia mladých sa vždy ponáhľa aj za cenu, že robia dokola tie isté chyby. Preto sa história neustále opakuje.

Keď človek zostarne, pochopí jednoduchosť a rôznorodosť života. Chápe, že všetko potrebuje svoj čas, a že nič sa nedá urýchliť. Je na škodu, keď unavený a často opustený umiera bez toho, aby mohol svoje skúsenosti odovzdať ďalšej generácii. Takto to chodí z pokolenia na pokolenie. História len potvrdzuje, že sa ako ľudstvo nechceme poučiť z chýb minulých generácií.

Nemali by sme zabúdať, že najdôležitejšie poznanie pre ľudí je pochopiť zákonitosti života a fungovanie jeho prejavov. Život potrebuje k svojmu

rozvoju nielen múdrosť, ale aj dravosť a dynamiku. Malo by to byť vyvážené. Úplne najlepšie by bolo, keby sme sa toto dôležité poznanie pôsobenia inteligencie a talentu dozvedeli ešte ako mladí. V čase, keď máme ten úžasný život ešte len pred sebou a chystáme sa vyraziť do sveta. Teraz na začiatku najviac potrebujeme získať cenné skúsenosti a životnú múdrosť našich predkov.

„Ideálne je spojiť skúsenosť starých rodičov s vedomosťami ich detí a energiou vnukov“.

Nebudme namyslení a začnime sa viac rozprávať o živote so svojimi rodičmi a starými rodičmi. V prvom rade by sme sa mali začať učiť umeniu pozorne vnímať a počúvať. Potom získané poznanie dokážeme efektívnejšie využívať v praxi a ďalej rozvíjať. Neskôr ho obohatíme o naše vlastné skúsenosti a napokon toto nové poznanie odovzdáme nasledujúcej generácii. Takýmto spôsobom bude zaistená kontinuita a prelínanie poznania jednotlivých generácií. To by mohlo zabezpečiť neustály rozvoj života jednotlivcov, ale aj celej spoločnosti. Odovzdané poznanie života a jeho prejavov by nám umožnilo zbaviť sa množstva neúspešných pokusov, zbytočných havárií a ľudského nešťastia.

Je to len taký námet na premýšľanie o živote a snaha o jednu z ciest, ako dosiahnuť spokojnejší a zmysluplnejší život. Skúste o tom porozmýšľať aj vy, lebo váš život si musíte prežiť sami.

Rozdiely v poznaní

Často sa počujeme ako hovoríme: *„Nebol som si toho vedomý... Preto som to urobil takto, lebo som ešte nevedel, že....“* Vedomie je ovplyvňované našimi vedomosťami a poznatkami.

Vedomosti, čiže informácie získavame najčastejšie prostredníctvom vzdelávania, kopírovania druhých, televízie a internetu. Každý z nás má inú úroveň poznania. Poznanie pozostáva z vedomostí a skúseností. Skúsenosti môžeme nadobudnúť len v praktickej činnosti. Ľudia sa líšia navzájom hlavne skúsenosťami.

Život je večný a skladá sa z množstva po sebe nasledujúcich jednotlivých žítí. U každého človeka je toto množstvo žítí iné. Rozdiel v úrovni poznania je daný predovšetkým tým, že každý máme za sebou už niekoľko žítí. Voláme ich inkarnácie. Nieкто ich má za sebou viac a iný menej.

Niektorí ľudia si musia vyskúšať ukradnúť, aby pochopili že to nie je správna cesta. Iní ľudia to už majú v sebe ako keby odžitie, nemusia kraďnúť, lebo cítia aký následok to prinesie na základe skúseností z minulého života. Jedni musia pocítiť slávu, aby zistili že to nie je ich cieľ života. Niektorí sa venujú už dôležitejším veciam než ako byť na prvých stránkach v časopisoch, pretože už nemajú vnútornú potrebu niečo si dokazovať pred druhými.

To logicky vysvetľuje, prečo dochádza v jednej školskej triede k takým veľkým rozdielom medzi rovnako starými študentmi. Jedni žiaci sa počas štúdia nudia, druhí ledva stíhajú porozumieť a niektorí sa musia so školou rozlúčiť, lebo nezvládajú.

Príklad:

Podobné rozdiely sú aj u jednovaječných dvojčiat v rodine aj napriek tomu, že majú doma rovnaké podmienky pre výchovu a osobný rozvoj. Jeden si ide za svojím a na svojej ceste dosahuje samé úspechy. Druhý robí často chybné kroky, je roztržitý a rodičia musia zaňho stále niečo hasiť. Rodičia

a okolie sa nestacia čudovať, ako je to možné. Najčastejšie ich porovnávajú s úspešnejším súrodencom a potom im vytykajú, že sú leniví a neporiadni. Napokon to vyriešia tak, že ich potrestajú. Všetci vieme zo skúsenosti, že to nefunguje. Naopak, zhoršia si vzájomné vzťahy s vlastnými deťmi.

Ľudia sa najviac líšia v úrovni celkového poznania. Pod vzdelávaním nemám na mysli len akademické odborné vzdelanie, na ktoré sme často tak neoprávnene pyšní. V tomto prípade mi ide hlavne o univerzálne vedomosti o tom, ako funguje život. Tieto podstatné vedomosti o živote, vzťahoch a vzájomnej komunikácii majú potom dôležitý dopad na úroveň nášho vedomia.

Je to hlavne osobná filozofia a svetonázor, ktoré zvyšujú úroveň celkového poznania človeka. Tam sa všetko začína. Nikdy nebudeme vedieť, akú úroveň poznania máme, dokiaľ si to nevyskúšame v praxi a neskonfrontujeme to so životom. Len samotný život dokáže preveriť naše skutočné poznanie a obohatiť nás o potrebné skúsenosti. Až tam sa ukáže, akí v skutočnosti sme.

Niektorí mladí ľudia sa správajú rozumne, pretože už majú z minulých životov niečo odžité. Navonok nerobia základné chyby, sú spoľahliví a schopní dokončiť načaté dielo. Preto sa stávajú pre ostatných oporou. Takéto „staré duše“ sa často stávajú vodcami a výraznými osobnosťami spoločenského života.

Tí, čo majú menej odžité, sú často veľmi naivní alebo leniví. Bezhlavo sa púšťajú do pochybných aktivít, často tárajú a robia všelijaké hlúposti. Konečným výsledkom ich neuváženej činnosti sú časté pochybenia, havárie a choroby. Pritom majú rovnaký vek, vzdelanie a majú podobné sociálne zázemie ako ich skúsenejší spolužiaci. Snaha pomáhať im väčšinou vyjde nazmar.

To, ktorá duša je stará a skúsená a ktorá mladá a neskúsená, možno vidieť na ich spôsobe života. Prejavuje sa to v chápaní druhých ľudí, vo vnímaní sveta a celkovom správaní v rodine, práci a v spoločnosti. V praxi dosahujú staré duše spravidla lepšie výsledky.

Vyvarujte sa posudzovať a hodnotiť druhých ľudí. Je nesprávne hovoriť, že jedni sú lepší ako ostatní. Všetci sme si rovnocenní. Rozdiel v správaní jednotlivých ľudí je daný len úrovňou poznania. Najdôležitejšie pre nás je pochopiť to, že sa všetci môžeme postupne vzdelávať a zdokonaľovať.

Žijeme v skutočnom alebo virtuálnom svete?

Múdrosť života je spoľahlivo uchovaná v prísloviach, porekadlách, povestiach, bájkach a rozprávkach. Dedili sa z pokolenia na pokolenie väčšinou ústnym podaním. Teraz sú uchované v knihách, piesňach, zvykoch a tradíciách. Málokto sa však zamýšľa nad tým, čo nám chcú odkázať naši predkovia. Tieto odkazy by sa mali stať základnou súčasťou výchovy detí v rodinách a na školách. Často ich berieme na ľahkú váhu a hovoríme si: „*Ved' sú to len povesti, bájky a rozprávky pre deti*“.

Namiesto toho, aby sme z nich vyťažili čo najviac skúseností a múdrosti, sa radšej pasívne pozeráme v televízii na bezduché, agresívne rozprávky. Keď sme starší, tak sledujeme tele novely, romantické filmy, kriminálky, horory, športové prenosy a rôzne reality show. Najradšej čítame bulvárne správy a módné časopisy. Volám to zabíjanie voľného času alebo kratochvíľa. V skutočnosti ide o mrhanie tým najdôležitejším duševným bohatstvom, čo máme k dispozícii. Je to samostatné premýšľanie, predstavivosť a tvorivosť.

Konzumný štýl života spôsobuje, že pasívne pozeráme na to, čo robia druhí a počúvame, čo rozprávajú. Pravidelným opakovaním takejto

činnosti tomu uveríme a nakoniec z toho vznikne návyk. Hovorí sa, že: „*Sto krát opakovaná lož sa stáva pravdou.*“ Potom bez rozmýšľania automaticky robíme a rozprávame to isté.

Preto sa ocitáme väčšinou mimo skutočnej reality. Paradoxom je, že všetkým naokolo tvrdíme, že toto je náš skutočný svet. Lenže si nevedomujeme, že tento virtuálny svet bol médiami umelo vytvorený nielen preto, aby nám akože „spríjemňoval“ život, ale hlavne preto, aby sme nemuseli samostatne rozmýšľať. Toto sú okolnosti, ktoré nás spoľahlivo odvádzajú od skutočnej reality.

Je to umelo vytvorený „virtuálny svet“ plný zábavy, atrakcií pre ľudí, ktorí nemajú jasný cieľ. Dokáže na dlhý čas príjemne zabaviť ľudí, ktorí nevedia čo chcú v živote dosiahnuť. Celebriety, ako napríklad známi speváci, herci, modelky a športovci za jeho propagáciu získavajú veľké odmeny a bonusy. Sú neprimerane odmeňovaní za to, že zavádzajú a pletú hlavu väčšine ľudí. Nahovávajú ich na nezmyselný konzumný život plný módy, hudby, filmov, technických noviniek, ktorý ich doveďe akurát tak do obrovskej zadlženosti a napokon do stavu trvalej nespokojnosti.

Nadmerná konzumácia čohokoľvek škodí. To isté platí v prírode, v spoločnosti, aj u človeka. Mnohí tak väčšinu času trávim a žijeme vo virtuálnom svete, ktorý je na míle vzdialený od skutočnosti.

Prečo sú ľudia nespokojní

Najväčší problém mnohých ľudí je, že nevedia, čo chcú v živote dosiahnuť. Nemajú konkrétny sen, ktorý by sa stal ich dlhodobým zámerom. Všetci však dokola opakujú, že sa chcú mať lepšie. Keď sa ich spýtate konkrétnejšie ako lepšie, tak sú zaskočení. Takýmto ľuďom sa nedá pomôcť. Keď nevedia čo chcú, nemôžu to nikdy dosiahnuť. Zo

zúfalstva sa snažia napodobňovať väčšinu a preto je u nás taká výrazná uniformita. Táto uniformita sa prejavuje v názoroch, móde, stravovaní, zábave a životnom štýle.

Niektorí zasa majú svoje ciele, ale nepoznajú spôsob ako ich naplniť. Snažia sa, aktívne sa zapájajú do najrôznejších činností, ale napokon zistia, že výsledný efekt takéhoto snaženia je málo účinný. Pri svojej práci narážajú na rôzne prekážky, problémy, ktoré im zabránia v realizácii skvelej myšlienky. Nevedia sa preniesť ponad prekážky, a preto väčšina po dvoch troch neúspešných pokusoch rezignuje. Nedokážu vytvoriť ani to, čo si dokážu predstaviť. Zvýšená snaha im nakoniec priniesla len väčšiu zaneprázdnenosť, stresy a nervozitu.

Niečo im neustále uniká a výsledným efektom je len ďalšia premárnená príležitosť a sklamanie. Po určitom čase sa už nepokúšajú ani pomyslieť na nejaké prevratné myšlienky, aby sa opäť nesklamali. Sklamaní a znechutení sa napokon zaradia k väčšine, ktorá hrá na istotu. Istotu predstavujú stabilizované zamestnanie, kde sa využívajú doteraz nadobudnuté vedomosti a skúsenosti ľudstva.

Ľudia sa boja každého rizika a preto radšej robia to, čo väčšina. Ak budete robiť to, čo väčšina, budete mať to, čo väčšina ľudí, čiže nič. V konečnom dôsledku ľudia prestali samostatne rozmyšľať. Majú strach z prevzatia zodpovednosti za svoj život. Ak im aj niekto ponúkne príležitosť opäť zobrať život do vlastných rúk, len mávnu rukou a zamrmlú, že teraz nemajú čas. Celý zvyšok života sa podieľajú už len na tom, čo vymyslel niekto iný.

Najväčšie rezervy ľudí sú v pochopení podstaty skutočného života. Je to neustály vývoj a smerovanie od nedokonalého k dokonalému. Ľudia akoby na to zabudli a po skončení školy sa prestávajú ďalej vzdelávať.

Keď sa im nedarí, tak sa vyhovoria na osud. Keby začali premýšľať, zistili by, že o svojom osude rozhodujú sami.

Zaneprázdnenosť s hasením vlastných problémov nám zabráňuje pri akejkoľvek tvorivej činnosti. Potom už neostáva čas na to najdôležitejšie, čiže osobný rozvoj, práca na sebe a svojich cieľoch.

Zavádzanie ľudí

Človek je tvor súťaživý. Je prirodzené, že každý chce byť lepší, krajší, bohatší, rýchlejší a múdrejší, ako ostatní. Hlavný podiel má na tom naše ego. Prirodzená súťaživosť núti ostatných do väčších výkonov a posúva ľudstvo dopredu. Zdravá rivalita tak plní progresívnu úlohu rozvoja spoločnosti a pomáha likvidovať staré a nefunkčné systémy. Vytvára priestor pre vznik nových, výkonnejších a progresívnejších systémov, ktoré zaručujú vývoj ľudstva a existenciu sveta.

Niektorí ľudia, ktorým sa nedarí dosiahnuť úspech podľa prirodzených pravidiel konkurencie však rozmýšľajú ináč. Nechcú sa stotožniť so skutočnosťou, že život je pre každého a dáva nám rovnaké šance. Tiež to, že je v podstate jednoduchý, a že sa len treba naučiť a dodržiavať jeho pravidlá. Snažia sa zahmlievať skutočnú podstatu života a prízvukujú druhým, aké je to všetko v živote ťažké a zložité. Nešťítia sa dokonca ostatných zavádzať. Robia to preto, aby sa druhí nedozvedeli pravdu a aby tak nestratili svoju konkurenčnú výhodu.

Základ tejto zavádzajúcej filozofie nedostatku tvorí tvrdenie, že na svete nie je dostatok zdrojov pre všetkých. Vysvetľujú si to tak, že danú vec získajú buď oni alebo druhí. Preto robia všetko preto, aby sa uspokojilo v prvom rade ich vlastné ego. Ich hlavným heslom je vyniknúť za každú cenu, mať sa lepšie ako druhí, hoci aj na ich úkor.

Výsledkom takéhoto myslenia je boj kto z koho a nekalá konkurencia. Zamlčujú najdôležitejšie informácie, lebo je oveľa pohodlnejšie koristiť z nevedomosti druhých ľudí.

Veľké nadnárodné korporácie skupujú nové patenty a vynálezy. Odkladajú ich do zásuvky a takýmto spôsobom sa zbavujú konkurencie. Nevedomosť ostatných využívajú ako konkurenčnú výhodu. Úmyselne brzdia vývoj a tým si dočasne užívajú výhody na úkor iných. Takéto zamlčovanie a utajovanie informácií je z hľadiska vývoja ľudstva a spoločnosti kontraproduktívne. Hovorí sa, že: „*Každé čudo trvá tri dni.*“ História nám ukazuje, že každému sa to postupom času vypomstilo.

Príklad:

Čína bola v staroveku veľmi vyspelá krajina. Svoj know how si chceli ochrániť a tak sa uzavreli pred svetom veľkým čínskym múrom. Lenže vývoj sveta sa nedá zastaviť tým, že sa izolujeme. V konečnom dôsledku svet ušiel Číne na míle a tá sa dostala do nelichotivej pozície. Jej situácia sa zlepšila, až keď sa opäť otvorila svet.

Mocní tohto sveta sa snažia ovládnuť médiá a komunikačné kanály. Snahou médií je navodzovať atmosféru strachu, obáv o budúcnosť a udržiavať ľudí v neistote. Je všeobecne známe, že s takýmto stádom vystrašených a nahnevaných oviec sa oveľa lepšie manipuluje.

Klasickým príkladom manipulácie davu jednotnou ideológiou bol socializmus. Média mali v rukách komunisti a ich prostredníctvom v krátkom čase ovládli celý národ. Súčasné médiá vytvárajú rôzne predsudky o nedostatku nerastných surovín, potravín, energií a potom nám ľstivo predkladajú konšpiračné teórie. Tí, čo sú na vrchole nepochcú, aby ľudia poznali skutočnú pravdu o rovnakej možnosti hojnosti

a blahobytu pre všetkých. Často túto pravdu zahmlievajú, taja alebo jednoducho klamú. Využívajú staré osvedčené formy zastrašovania.

Keď si pozriete televízne spravodajstvo, prečítate bulvárne časopisy, dozviete sa samé negatívne správy štýlu skorumpoval, ukradol, zneužil, zabil, podplatil, zastrelil. Všade okolo čítame o krachoch firiem, prírodných katastrofách, ekonomických a spoločenských krízach. Články o osobných nešťastiach jednotlivcov len potvrdzujú, aká ťažká je cesta za spokojným životom.

Počúvanie takýchto katastrofických scenárov v nás vyvoláva pocity neistoty, obavy a strachu. Aj keď si toho nie sme vedomí, obavy a strach vytvárajú negatívnu energiu, ktorá nás oslabuje. Na druhej strane posilňuje tvorcov negatívnych správ, ktorí sú pre nás rafinovane ukrytí.

Strach a obavy z budúcnosti máme spoľahlivo naprogramované v našich myšliach už od malička. Nie sú vytvorené nami, boli do nás implantované zvonku prostredníctvom rodičov, učiteľov, médií, náboženstva a politikov. Celé dejiny ľudstva sú o zneužívaní ľudí mocenskou špičkou, ktorá ovládala svojich poddaných pomocou náboženstva a negramotnosti.

Väčšina ľudí boli vždy nevzdelaní a silno nábožensky založení. Teraz žijeme v dobe, kde je základné vzdelanie prístupné pre všetkých. V samotnej podstate zavádzania sa však nič nezmenilo. Zmenili sa len spôsoby a formy masmediálnej manipulácie ľudí a vnucovania ideológie.

Proti tejto demagógii a manipulácii sa dokážeme brániť zdravým sedliackym rozumom. Samozrejme, že aj pomocou pravidelného vzdelávania, čítania filozofickej, odbornej literatúry a prostredníctvom internetu. Najdôležitejšiu úlohu tu však zohráva samotné premýšľa-

nie. Kto má dostatok informácií a rozmyšľa, stáva sa slobodným a samostatným človekom.

Osobnostný rozvoj je jediná správna cesta za samostatnosťou a nezávislosťou každého jednotlivca. Budúcnosť ľudstva patrí rozumným, vzdelaným jedincom, ktorí budú navzájom spolupracovať, odovzdávať a vymieňať si najnovšie informácie. Významný prínos pri prenose informácií zohral a naďalej bude zohrávať internet, ktorý umožnil v krátkej dobe prístup k informáciám pre celý svet.

Vždy sa nájdu takí, ktorí sa nechcú učiť. Dobrá správa je, že je medzi nami stále mnoho tých, ktorí sa chcú vzdelávať a rozvíjať. Slobodné šírenie a výmena informácií a vzájomná spolupráca zamedzia zavádzaniu ľudí. V neustálej komunikácii je nádej, že život sa bude uberať tým správnym smerom.

Kybernetizácia spoločnosti

Ľudia sa neustále snažia pochopiť ako funguje svet, aby v ňom mohli žiť spokojnejšie. Vytvárajú si rôzne svetonázory a potom ich skúšajú aplikovať do praxe. Ukazuje sa, že všetky pokusy boli doteraz viac menej neúspešné. Ani jeden pokus nedosiahol taký stupeň účinnosti, aby dosiahol neustále opakujúci sa alebo nezvratný výsledok činnosti pre väčšinu ľudí.

Určitý posun v nezvratnosti dosiahla kybernetika ako teória riadenia živých a neživých systémov. Veľmi úspešná bola jej prvá aplikácia zameraná na stroje, technické zariadenia a počítačové systémy. To však ešte neznamená, že je to jej konečná aplikácia.

Ľudstvo sa posunulo vďaka kybernetike za posledných 50 rokov v technickom vývoji viac, ako za celú existenciu doposiaľ. Výsledkom

sú dokonale fungujúce automatizované systémy riadenia a takmer bezporuchové domáce zariadenia, ktoré nám spríjemňujú a obohacujú život.

Samotná kybernetika bola celkom zatlačená do pozadia svojou prvou aplikáciou. Väčšina ľudí si ju stotožňuje s počítačmi, ktoré sa omylom považujú za rozvoj kybernetiky. Osobné počítače sú len prostriedkom, čiže aplikáciou kybernetiky. Tento omyl len poukazuje na silu myšlienky všeobecnej kybernetizácie, ktorá je práve v jej realizačnej metóde. Všade, kde sa začali uplatňovať počítače sa jednotlivé vedné odbory výrazne posunuli dopredu. Ukazuje sa, že odbory, ktoré sa nekybernetizujú, začínajú zaostávať.

Opätovný návrat ku kybernetike znamená, že ju musíme striktne oddeliť od jej úspešnej prvej počítačovej aplikácie. Myslím si, že je načase, aby vznikla popri exaktnej, aj jej humanitná aplikácia. Nová kybernetická aplikácia môže byť prechod na venovanie hlavnej pozornosti zo stroja na človeka.

Ľudský mozog má v sebe prirodzené dispozície fungovať ako super počítač. Potrebujeme len vyriešiť problém rozšírenia užitočnej kapacity mozgu z doteraz využívaných 5 - 10% na jeho optimálnu hranicu. Mozog človeka má mnohonásobne vyššiu kapacitu ako súčasné najrýchlejšie super počítače na svete.

Príklad:

Ste majiteľom najdokonalejšieho osobného automobilu. Má v sebe zabudované najnovšie a najmodernejšie technologické vymoženosti a bezpečnostné prvky. Dosahuje rýchlosť až 400 km za hodinu a má 10 rýchlostných stupňov. Všetko je riadené automaticky, ale nedostali ste manuál na používanie. Viete ho len naštartovať a zaradiť prvý rýchlostný stupeň.

Budete s ním jazdiť maximálne 30 km rýchlosťou a tak nedokážete z neho dostať jeho skutočný výkon. Podobne je to aj s človekom. Je vlastníkom dokonalej bytosti s úžasnými schopnosťami, ale vlastnou nevedomosťou ju nedokáže využívať vo svoj prospech.

Informatika

Človek učil tisíce rokov svoj mozog a dostával doňho rôzne informácie ako vstupné dáta. Neskôr tieto vedomosti a skúsenosti používal na riešenie bežných životných situácií. Podobne sa tiež programujú počítače a na báze vstupných dát sa potom z nich získavajú následné informácie. Komunikuje sa počítačovým jazykom, ktorý zabezpečujú programátori - špecialisti. Prvá aplikácia kybernetiky zvíťazila na tomto poli a preto sa rýchlo mení svet. Je to veľmi nebezpečné, lebo sa to dá ľahko zneužiť.

Je paradoxom, že človek odovzdal všetky svoje informácie do počítača, namiesto toho, aby si cibril vlastný mozog a schopnosť premýšľať. Preto by sme sa mali pravidelne udržiavať a zbavovať všetkých starých nepotrebných vedomostí a ponechávať si len aktuálne. Za staré informácie môžeme považovať najmä niektoré tradície, zvyky, systém spoločenských názorov, malomeštiacke, rasistické, náboženské a nacionálne názory, staré, vedecky prekonané odborné vedomosti.

Príklad:

Keď je počítač v poriadku, všetko funguje tak ako má. Keď je v počítači príliš veľa informácií a starých dát, začína byť pomalší a po určitom čase ohlási chybu, čiže error. Jednoducho jeho operačná pamäť je zasytená a tak radšej prestane fungovať, aby nám dal najavo, že je tu problém. Vtedy si zavoláme technika, aby urobil servis. Ten si najskôr zálohuje všetky dôležité programy a informácie. Potom začne postupne vymazávať staré infor-

mácie. Pri takomto upratovaní sa zbavíte všetkých nepotrebných dát. Nakoniec nahrá všetky dôležité dáta naspäť a počítač funguje opäť ako predtým.

Človeka svojím spôsobom môžeme prirovnať k osobnému počítaču. Hardver tvorí ľudské telo so všetkými orgánmi a ich vzájomným prepojením. Softver sú všetky vedomosti a informácie, ktoré sú uložené v mysli. Operačný systém je vedomie, ktoré za pomoci zmyslov reaguje na rôzne situácie a zabezpečuje myslenie.

Neustále získavame informácie a na ich základe potom vyhodnocujeme udalosti a skutočnosti, s ktorými sa stretávame. Niekedy sú naše informácie rozporuplné, a tak nevieme ako sa máme správne rozhodnúť. Pre istotu si ešte necháme poradiť od iného človeka a ten nám to ešte viac skomplikuje. Nakoniec urobíme niečo, čo nás momentálne napadne a vzápätí sa ukáže, že to bola chyba.

Niekedy je človek zo všetkých informácií taký zmätený, že začne robiť nepredvídateľné veci, prípadne sa stáva príliš agresívny. Inokedy jednoducho vypne a vyhlási „error“. Vtedy o ňom povieme, že sa pomiatol a pošleme ho na údržbu do psychiatrickej liečebne, kde ho začnú resetovať za pomoci elektrošokov a nasadením sedatív.

Zdravý sedliacky rozum nám našepkáva, že život je systém riadený Univerzom. Ľudia, ktorí poznajú zákony stvorenia a fungovania sveta si predstavujú život ako jednu veľkú príležitosť, v ktorej dominujú nie náhody, ale presný poriadok a systém.

Človek, ktorý pozná systém života a dodržiava jeho základné zákony a pravidlá vie, že si dokáže vytvárať vlastný život podľa svojich predstáv. Vie, že vo svete má všetko svoje miesto, zmysel a poriadok. Chápe, že iba každý sám sebe je skutočným tvorcom života.

Sedliak vždy berie život do svojich rúk a riadi si ho k vlastnej spokojnosti a osobnému šťastiu. Vie, že to zaňho nemôže nikto urobiť. Rovnako chápe, že svoje šťastie nemusí dosiahnuť na úkor druhých.

V živote môže hrať každý tak, aby sa stal víťaz. Môže vyhrať bez toho, aby bol niekto porazený. To je to správne poznanie. Zadať si cieľ a choďte si za jeho naplnením. Úspech je splnenie hodnotného cieľa. Všetci vieme, že v spolupráci s ostatnými sa úspech dosahuje ľahšie a rýchlejšie.

Nebezpečenstvo kybernetizácie spoločnosti

Automatizované systémy riadenia poskytli ľudstvu takmer neobmedzené možnosti. Kybernetika ponúka ľuďom veľmi výkonné automatizované systémy a robotov, ktoré dokážu robiť prácu namiesto človeka. Svojim spôsobom je to podobné, ako bola v minulosti manuálna práca otroka. Má to len humánnejšiu podobu. Pre ľudstvo je dobré, keď nás stroje zbavia ťažkej a namáhavej práce.

Je tu však nebezpečenstvo, že keď nebudeme denne riešiť bežné problémy, spohodlníme a prestaneme rozmýšľať. Môže sa stať, že zdegenerujeme podobne ako sa to stalo niektorým spoločnostiam už neraz v minulosti.

Súčasná moderná informatická revolúcia znehodnocuje ľudský mozog v jeho jednoduchších situáciách. Ľudia postupne prestávajú počítať spamäti a radšej využívajú kalkulačku. Prestávajú čítať z mapy a dávajú prednosť navigačnému systému. Je to pohodlnejšie, ale strácame tak všeobecnú schopnosť pohotovej orientácie a tvorivosti pri riešení bežných situácií.

Informatika a automatizácia núti ľudí, aby sa vzdelávali rovnakým tempom, ako ide vývoj v technológiách. Musíme si uvedomiť, že na vývoji pracujú tí najlepší jednotlivci v odbore informatiky a telekomunikácie. Je to nerovnocenný pretek, pri ktorom bežný človek amatér vždy ťahá za kratší koniec.

V tomto pretekaní s časom počítače od svojho začiatku porážajú bežného človeka, ale nie jeho mozog. Kybernetika svojím jednoznačným technickým smerovaním tlačí človeka do slepej uličky, v ktorej nie je schopný vzniknuté situácie a udalosti predvídať a ani pochopiť svojimi zmyslami. Je to nebezpečná jednosmerná cesta, na konci ktorej je úplná závislosť na počítačoch, robotoch a umelej inteligencii. Hrozí nám strata kontroly nad nimi.

Zrnká múdrosti:

- *zdravý sedliacky rozum sa zaoberá systémovým pohľadom na život, jeho tvorbu, prejavy a fungovanie*
- *najväčším nešťastím ľudí je, že nerozumejú životu a jeho zákonom*
- *človek dostal slobody rozhodovania, integrácie a tvorivosti*
- *život je jednoduchý, len my si ho komplikujeme*
- *„Život je hra, v ktorej vyhrávajú všetci. Stačí sa len naučiť jeho pravidlá“.*
- *v našich myšliach máme naprogramovaný strach a obavy ešte z detstva*
- *strach je prejav nevedomosti*
- *s dobrou osobnou filozofiou a jasným svetonázorom sa žije ľahšie*
- *svet je systém, ktorý poskytuje nekonečné možnosti tvorivosti, ale aj riziko tvorby pasystémov*
- *najťažšia úloha človeka je pochopiť zmysel života a svoje miesto v ňom*
- *k dokonalosti patrí tiež pokušenie o nedokonalosť*
- *v praktickom živote sa realizuje tvorba v tomto poradí: myšlienka – slovo – čin*
- *človek využíva svoju kapacitu mozgu na 5–10 %*
- *odborní, ktoré sa nekybernetizujú, začínajú zaostávať*
- *kybernetika spočíva na dispozíciách vo vlastnostiach človeka, jeho mozgu a myslenia*
- *v kybernetike ide o prevod ideového poznania do informatického, komunikačného a realizačného rozmeru*
- *tým, že sa všetko vo vesmíre ešte len tvorí, je život neustále ohrozený a preto ho musíme chrániť*

2. Prírodné zákony stvorenia a fungovania sveta

Význam filozofie pre utváranie svetonázoru

Názor ľudí na vznik a fungovanie sveta sa volá svetonázor. Svetonázor zohráva v dejinách ľudstva asi najdôležitejšiu úlohu pri formovaní ľudstva, národov a etnických skupín. Na základe rôznych svetonázorov na výklad sveta sa začali rozvíjať rôzne filozofické smery.

Každý filozofický smer sa snaží vyjaviť svoju pravdu o vzniku sveta. Tieto pravdy dali podnet na vznik rozmanitých náboženstiev. Náboženstvá rozdelili ľudí názorovo, národnostne a geograficky. Teraz sa ich snažia udržiavať vo svojom „pravdivom“ poznaní, ktoré sa premenilo na vieru a presvedčenie.

Celé dejiny ľudstva sú vlastne dejiny boja za vlastnenie svojej pravdy. Hovorí sa, že: „*Za pravdu sa každý bije.*“ A tak sa začal neľútostný boj za pravdu medzi veriacimi a pohanmi. Za pohanov sú vždy označovaní tí, ktorí majú iný svetonázor ako my veriaci.

Každé svetové náboženstvo v podstate uznáva toho istého Boha. Je to len iný uhol pohľadu na tú istú vieru. Lenže každý ho volá ináč, prisvojuje si ho a prideliť mu iné vlastnosti a schopnosti. V tomto prípade môžeme hovoriť o jednote v rôznosti. Viera, presvedčenie a svetonázor je to, s čím išli názorovo rozdelení ľudia do boja. Každý bojoval za toho svojho Boha a snažil sa ho vnútiť druhým aj za cenu násillia.

Ľudia od pradávna vedia, že človek má duchovný rozmer. Viera sa stala nevyhnutnou duševnou potravou pre veriacich. Niektorí panovníci to pochopili a začali zneužívať vo svoj prospech. S jedlom rastie chuť a s chuťou moc. Dejiny sveta sú poznačené bojom o moc na základe presadzovania svojho Boha a náboženstva.

Príklad:

V stredoveku sa kresťanské náboženstvo rozšírilo po celej Európe a stalo sa hlavným filozofickým smerom. Neskôr sa začalo šíriť ďalej na východ. Poznáme ich ako takzvané vojnové Križiacke výpravy, kde sa kresťanstvo presadzovalo v pohanských krajinách mečom a ohňom. Svetská moc sa spojila s duchovnou a tak sa stala z náboženstva ideológia.

Preto je veľmi dôležité, aby sme si vysvetlili systémový pohľad na vznik sveta. Pochopenie vzniku sveta je dôležité pre pochopenie života a jeho prejavov. Až vtedy, keď sa ľudstvo zjednotí na základnej otázke filozofie, nastane jeho nebyľalý rozvoj.

O vzniku sveta sa toho popísalo veľa. Od biblického „*Bud' svetlo...*“ až po „*Veľký tresk*.“ Ak pochopíme, na akom základe vznikla existencia a náš svet, dokážeme sa v ňom lepšie orientovať. To bola snaha všetkých alchymistov už v dávnoteku. Ľudstvo už od nepamäti hľadá uspokojivú odpoveď na vznik a riadenie sveta. Preto vzniklo veľa filozofických smerov, ktoré sa snažia o to isté.

Svetonázor sa potom stáva základom pre naše životné smerovanie. S vývojom ľudstva a rozvojom jeho poznania sa postupne menia filozofie. Hovorí sa, že kto pozná históriu, vie predvídať a vytvárať budúcnosť.

S dobrou osobnou filozofiou a jasným svetonázorom sa žije ľahšie. Keď sa osobná filozofia približuje pravde o tvorbe skutočnosti, je to ešte lepšie. Najlepšie je však, keď sa osobná filozofia dá aplikovať do praktického života. Asi najbližšie má k tomu práve zdravý sedliacky rozum a jeho praktická aplikácia systémové nazeranie.

Hovorí sa, že: „*Neznalosť zákonov neospravedlňuje.*“ Bežne sa stretávame s týmto tvrdením pri porušení pravidiel cestnej premávky alebo pri rie-

šení súdnych sporov. Výhovorka, že sme o tom nevedeli nemá opodstatnenie. Rovnako to platí pri chápaní vzniku a fungovania sveta.

O vzniku sveta sa vedú odjakživa búrlivé debaty. Väčšina filozofov a mystikov sa zhoduje v tom, že je dielom jedného stvoriteľa. Súhlasia aj s tým, že svet sa riadi podľa jednotných pravidiel a zákonov. Nezhody sú len s identifikáciou Boha a jeho chápaním.

Stvoriteľ nám ponúkol **svet** ako prostredie na existenciu a vlastnú realizáciu. Zároveň nám daroval **mysel', mozog, cit, talent a inteligenciu**. Okrem **sveta** a **nevyhnutných prostriedkov** sme boli obdarení aj **slobodou rozhodovania, integrácie a tvorivosti**. Máme tak k dispozícii nevyhnutné **schopnosti, prostriedky** a **priestor**, aby sme sa mohli plnohodnotne realizovať.

Stvorením sveta prestupujú tri veľké zákony, ktoré spolu s ostatnými zákonmi a pravidlami tvoria **Poriadok**. **Boh** ich votkal do svojho veľkého diela, kde teraz pôsobia samostatne, nezávisle a vždy súčasne. Spolu predstavujú **Univerzálny riadiaci systém**, ktorý nepotrebuje žiaden dôzor ani kontrolu. Vznik a vývoj sveta je ponechaný ich pevnému pôsobeniu.

Stvoriteľ nemá najmenší dôvod zasahovať do života a konania ľudí. Záleží len na nich, či sa chcú prispôbiť životu a nechajú sa unášať silou zákonov. Môžu v nich nachádzať možnosti svojho tvorenia, rozvoja a zdokonaľovania. Majú tiež možnosť postaviť sa proti týmto zákonom, aby tak sledovali svoje sebecké a žiadostivé ľudské ciele. Následky takého chovania sú zreteľne viditeľné na súčasnom stave ľudstva, situácií vo svete a chaose, ktorý tu vládne.

Do veľkých prírodných zákonov stvorenia a fungovania sveta patria predovšetkým: **zákon pohybu, zákon príťažlivosti rovnorodého, zákon spätného pôsobenia**.

1. Zákon pohybu

Všetko čo existuje, je v pohybe. Pohyb pulzuje a je v každom tvorovi, liste na strome, ba aj v zdanlivo nehybnom kameni. Pod mikroskopom je možné pozorovať pohyb elektrónov v atóme.

Zo stvoriteľa života vyžaruje sila a táto sa prejavuje v neustálom chvení a pohybe. Počiatok a východisko všetkého pohybu je v **Zdrojovom bode**. Pohyb je základ vývoja všetkého života, pretože udržiava všetko živé, svieže a zdravé.

Mali by sme sa pohybovať vnútorne aj navonok! Dbajte na to, aby váš vnútorný pohyb, čiže čulosť vášho ducha držal krok s pohybom vo svete okolo vás. Je to nevyhnutné, ak chcete zostať zdraví a nechcete ochabnúť alebo zaosť.

Všetko sa hýbe a keď sa prestanete hýbať, tak zaostanete a skončíte. Tento nikdy sa nezastavujúci pohyb stvorenia by vás ináč musel odvrhnúť nabok a rozomlieť ako nepotrebnú vec, ktorá bráni životu v rozvoji.

Príklad:

Ste na štvorprúdovej diaľnici, ktorá mieri do veľkého mesta. Je nedeľa podvečer a všetci sa vracajú z víkendu domov. Pokazila sa vám na aute prevodovka a vy môžete ísť len na druhom rýchlostnom stupni. Spomalíte na 30 km/hod, aby ste sa dostali domov. Všetci okolo vás idú 130 kilometrovou rýchlosťou. Najskôr začnú na vás ostatní trúbiť a blikať, aby ste sa pohli. Za vami sa začne tvoriť kolóna aut a za chvíľu sa diaľnica upchá. Potom to niekto oznámi polícii a za chvíľu vás odstavia, zoberú vám technický preukaz a vylúčia vás z dopravy. Diaľnica je určená na neustály pohyb všetkých účastníkov a vy ste sa vlastne vylúčili, lebo ste nestačili s dychom. Všetko, čo sa spomalí alebo prestane hýbať, musí postupne zaniknúť.